

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Полтавський юридичний інститут
Кафедра цивільного, господарського і фінансового права

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“АЛЬТЕРНАТИВНИЙ РОЗГЛЯД ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ”

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань – 08 «Право»
Спеціальність – 081 «Право»
Освітня програма / спеціалізація – «Право»
Статус дисципліни – обов’язкова
Рік набору – 2019, 2020

Полтава – 2019

Методичні вказівки для самостійної та індивідуальної роботи студентів «Альтернативний розгляд цивільних справ» для студентів другого магістерського рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право», освітньої програми «Право» Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Полтава: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 7 с.

Розробник:

Губанова Ольга Валеріївна, асистент кафедри цивільного, господарського і фінансового права, кандидат юридичних наук

Гарант освітньої програми

Криницький Ігор Євгенович – завідувач кафедри цивільного, господарського і фінансового права, професор, старший науковий співробітник

Затверджено на засіданні кафедри цивільного, господарського і фінансового права (протокол № 1 від 11.09.2019 р).

Дата оновлення – 27 серпня 2020 року
(протокол № 1 засідання кафедри цивільного, господарського і фінансового права від 27 серпня 2020 року)

Завідувач кафедри _____ Криницький І.Є.

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Виконання індивідуальної роботи оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів, з яких від 0 до 15 балів може бути оцінена індивідуальна робота наукового характеру (наукові статті, наукові доповіді, тези доповіді на конференції, есе тощо) та від 0 до 5 балів – індивідуальна робота теоретично-прикладного характеру (огляд судової практики, анотації спеціалізованої літератури, складання термінологічного словника, огляду нормативних джерел регулювання окремих правових інститутів).

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти із навчальної дисципліни «Альтернативний розгляд цивільних справ» виконується у формі:

1. наукової статті;
2. наукової доповіді;
3. тез наукової доповіді на конференції;
4. огляд судової практики;
5. есе за вузькоспеціальною проблематикою;
6. анотації прочитаної додаткової літератури з курсу, у т.ч. іноземної;
7. термінологічного словника.

Враховуючи різноманіття форм індивідуальної роботи, і той факт, що остання оцінюється в діапазоні від 0 до 15 (0 до 5) балів, пропонуються як критерії її оцінювання використовувати такі показники:

- складність форми обраної студентом індивідуальної роботи;
- ступінь самостійності виконання роботи;
- творчий характер роботи;
- внутрішня послідовність, логічність і завершеність роботи.

Форми індивідуальної роботи, зазначені в пунктах 1-4 характеризуються підвищеною складністю, тому оцінюються більш високою кількістю балів. Форми індивідуальної роботи, зазначені в пунктах 5-7, не відрізняються складністю, тому оцінюються меншою кількістю балів.

Розрахункова шкала для оцінювання індивідуальної роботи здобувача вищої освіти:

Кількість балів		Критерії оцінювання
робота наукового характеру	робота теоретично-прикладного характеру	
15	5	Обрана студентом форма індивідуальної роботи характеризується підвищеною складністю (п. 3.2.1.-3.2.4.); робота має самостійний, творчий характер; роботі притаманна внутрішня послідовність, логічність і завершеність.
10		Обрана студентом форма індивідуальної роботи характеризується підвищеною складністю (п. 3.2.1.-3.2.4.); робота має самостійний характер; робота містить протиріччя, відсутня достатня аргументація висновків та завершеність у них.

4	2	Робота має самостійний характер, але містить хибні та неаргументовані висновки або не враховані зміни поточного законодавства.
3		Робота не має самостійного характеру, містить хибні та неаргументовані висновки, не враховані зміни поточного законодавства.
2		Робота не має самостійного характеру, містить хибні та неаргументовані висновки, протиріччя з положеннями чинного законодавства; не відповідає вимогам до оформлення відповідного виду робіт.
1	0	Робота не має самостійного характеру; в роботі відсутні висновки; не відповідає вимогам що пред'являються до оформлення відповідного виду робіт.
0		Індивідуальна робота не виконана

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ ДО ОКРЕМИХ ВИДІВ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ Написання наукової статті

Наукова стаття як форма індивідуальної роботи студента є одним із видів публікацій, в якій подаються проміжні або кінцеві результати наукового дослідження, висвітлюються конкретні окремі питання за темою дослідження, фіксується науковий пріоритет автора.

Обсяг наукової статті зазвичай становить від 6 до 24 сторінок, тобто 0,35-1 друкований аркуш.

Виділяють такі основні етапи роботи над науковою статтею:

- обґрунтування теми, вибір об'єкта і визначення мети дослідження;
- підбір і аналіз наукової літератури з обраної теми;
- розробка гіпотези наукової роботи;
- складання плану та структури наукової статті, розробка програми та методики дослідження;
- проведення дослідження і узагальнення його результатів, висновки;
- оформлення наукової статті;
- публікація наукової роботи.

Стаття повинна мати наступну структуру:

- вступ (постановка наукової проблеми, актуальність, значення для розвитку галузі науки і практики сімейного права);
- основні дослідження і публікації з проблеми за останній час, на які спирається автор, проблеми невирішених питань, яким присвячена стаття;
- формулювання мети статті (постановка завдання) – висловлюється головна ідея наукового дослідження, яка суттєво-відрізняється від сучасних уявлень про проблему, доповнює або поглиблює вже відомі підходи; звертається увага на введення до наукового обігу нових фактів, висновків, рекомендацій, закономірностей або уточнення відомих раніше, але недостатньо вивчених.;

- виклад змісту власного дослідження – основна частина статті. В ній висвітлюються основні положення і результати наукового дослідження, особисті ідеї, думки, отримані наукові факти під час дослідження, аналіз отриманих результатів, особистий внесок автора в реалізацію основних висновків тощо.

- висновок, в якому формулюється основний умовивід автора, зміст висновків і рекомендацій, їх значення для теорії і практики сімейного права, суспільна значущість та перспективи.

Наукова стаття має завершуватись конкретними висновками і рекомендаціями. До статті додається список використаних джерел.

Наукова доповідь

Наукова доповідь як форма індивідуальної роботи студента - це публічно виголошене повідомлення, розгорнутий виклад певної наукової проблеми (теми, питання) сімейного права, одна із форм оприлюднення результатів наукової роботи.

Структура тексту наукової доповіді аналогічна плану наукової статті. Алгоритм тексту доповіді: Вступ – Основна частина – Підсумкова частина.

У вступі зазначається проблемна ситуація, яка зумовила потребу публічного виступу, обґрунтовується основна ідея автора, наводяться аргументи, факти, теоретичні викладки і на кінець висновки і рекомендації.

Є два методи написання доповіді:

1. Студент готує спочатку тези свого виступу і на основі їх пише доповідь на семінар чи конференцію, редагує і готує до опублікування у науковому збірнику, як доповідь чи статтю.

2. Студент пише доповідь, а потім у скороченому вигляді знайомить з нею аудиторію.

Обсяг доповіді повинен становити 8-12 сторінок друкованого тексту.

Тези наукової доповіді

Тези наукової доповіді як форма індивідуальної роботи студента – це опубліковані на початку наукової конференції (з'їзду, симпозіуму) матеріали попереднього характеру, що містять виклад основних аспектів наукової доповіді студента. Обсяг тез - 2-3 сторінки друкованого тексту.

Алгоритм тези: теза – обґрунтування – доказ – аргумент – результат – перспектива.

Послідовність викладу змісту може бути наступна: актуальність проблеми; стан розробки проблеми в науці і практиці; основна ідея, положення, висновки дослідження; основні результати та їх практичне значення. В тезах зазвичай не використовують цитати, цифровий матеріал. Формулювання кожної тези починається з нового рядка, кожна теза має самостійну думку, висловлену в одному або кількох реченнях.

Аналіз судової практики

Аналіз судової практики – це форма індивідуальної роботи, під час проведення якої на підставі аналізу 10-15 рішень третейських судів або міжнародного комерційного арбітражу.

Есе

Есе - це короткий виклад змісту одного або декількох вузькоспеціальних питань навчальної дисципліни «Альтернативний розгляд цивільних справ». Обсяг есе залежить від обраної теми, змісту питання, його наукової цінності або практичного значення.

В есе мають бути визначені: предмет дослідження і метод роботи; наведені основні результати; сформульовані власні висновки та пропозиції автора щодо практичного значення результатів дослідження.

Алгоритм структури есе: Вступ - Розділ I. Історія та теорія питання - Розділ II. Вирішення проблеми в сучасних умовах – Висновки – Література - Додатки (при потребі).

Обсяг розширеного есе – до 10 сторінок. Виклад матеріалу має бути коротким і стислим.

Теми для есе попередньо узгоджуються з викладачем.

Анотування прочитаної додаткової літератури

Анотація як форма індивідуальної роботи студента - це коротка узагальнена характеристика наукової статті, яка іноді включає і її оцінку. Це найбільш короткий виклад змісту первинного документа, що дає загальне уявлення про його темі.

Основне призначення анотацій - сформувати деяке загальне уявлення про наукову роботу, саме тому в анотації не потрібно переказувати зміст першоджерела, достатньо лише перерахувати питання, які в ньому розглядаються.

Анотація зазвичай складається з простих речень. Обсяг анотації варіюється від кількох слів до 10-15 рядків тексту. В силу своєї граничної стислості анотація не допускає цитування, характеристика першоджерела дається своїми словами. Для зазначеної форми індивідуальної роботи рекомендується використати 3-4 наукових статті з однієї правової проблематики.

Теми для анотування додаткової літератури узгоджуються з викладачем.

Складання термінологічного словника

Термінологічний словник – один із різновидів лінгвістичного словника, у якому подано термінологію галузі АВС.

Складання термінологічного словника є видом індивідуальної роботи студента, що включає збір та систематизацію визначень термінів за обраною студентом темою. У словнику зазначаються доктринальні та нормативні визначення термінології АВС з обов'язковим посиланням на відповідні науково-теоретичні та нормативно-правові джерела.

Обов'язковими є посилання на джерела, що містять вказані у словниковій статті визначення.

Термінологічний словник повинен містити в собі не менше 20 термінів, якщо він стосується окремого модуля дисципліни, а також не менше 50 термінів, якщо стосується всього курсу навчальної дисципліни «Альтернативний розгляд цивільних справ».

Список рекомендованих для складання термінологічного словника тем та ключові поняття

Правова характеристика альтернативних способів розгляду цивільних справ.

Принцип активності та самовизначення, принцип відкритості результату, принцип добровільності, принцип конфіденційності, принцип нейтральності та неупередженості медіатора, принцип незалежності, принцип поінформованості, принцип рівності прав сторін медіації, принцип структурованості та гнучкості медіації, публічно-правовий спір, альтернативні способи вирішення спорів, юридичний конфлікт.

Зарубіжний досвід застосування альтернативних способів вирішення правових спорів. Медіація присудова, мед-арб (з англ. med-arb, mediation-arbitration — медіація-арбітраж), мед-арб із додатковим застереженням, мед-арб з паралельним залученням нейтральних сторін, мед-арб пленарний, мед-арб плетений, приватний суд (private judge, private judging, rent-a-judge), спрощений суд присяжних (summary jury trial).

Правова характеристика діяльності міжнародного комерційного арбітражу. МКА, арбітраж, арбітраж інституційний, арбітраж ad hoc, арбітражна угода або арбітражне застереження.

Загальні положення й правничі засади третейського судочинства. Третейське судочинство, третейський суд.

Порядок здійснення медіаційної процедури. Медіація в системі АВС. Посередництво, третя сторона, консиліація, медіація, медіатор, медіація інтегрована, медіація позасудова, медіація приватна (зовнішня), модель медіації, сторони медіації, дієздатність сторони медіації, деліктоздатність сторони медіації, премедіація.

Правова характеристика інших способів альтернативного розгляду цивільних справ. Арб-мед (arb-med), колаборативні процедури, електронне вирішення спорів, консиліація, партисипативні процедури, переговори (negotiation), компроміс, міні-розгляд (mini-trial), незалежна оцінка фактів (neutral expert fact-finding), омбудсмен (ombudsman), попередня нейтральна оцінка (early neutral evaluation).